

Antal udspurgte:		1970	1975	1980	1985	1987	1988	1989	1990	1991	1992
Geografisk område:											
Danmark	46,6	45,5	43,9	41,8	41,5	41,5	41,5	40,8	40,3	40,6	40,1
Hovedstaden	58,0	52,6	49,3	45,0	47,2	44,7	45,0	45,9	46,4	39,6	39,9
Provinsbyerne	47,3	45,6	45,2	42,1	40,6	41,5	40,2	38,4	39,6	35,6	
Landsdistrikterne	35,1	38,0	35,9	37,3	36,6	38,1	37,0	37,6	36,1	35,6	
Alder:											
15-19 år	38,1	40,4	32,8	28,3	25,3	24,9	26,7	22,0	19,9	26,0	
20-24 år	52,7	56,7	51,6	44,0	42,7	43,8	41,3	43,8	43,5	42,5	
25-29 år	54,1	49,8	50,7	48,6	46,7	45,1	45,7	47,0	45,6	43,4	
30-39 år	57,7	49,3	47,8	50,0	48,5	51,1	46,7	47,0	45,9	49,0	
40-49 år	55,1	56,1	51,5	47,8	43,9	44,5	41,8	45,1	42,6	44,0	
50-64 år	46,0	44,6	48,5	44,5	47,3	49,1	47,4	45,6	44,1	44,4	
65 år	30,1	27,5	28,9	29,8	31,8	28,3	30,5	30,2	32,1	28,4	
Erhverv:											
Uaglært arbejder	61,0	59,2	59,5	57,3	57,0	56,1	55,1	57,7	51,7	53,8	
Faglært arbejder	59,1	56,2	54,8	49,0	46,3	45,3	44,2	50,9	48,0	54,9	
Funktionær, lavere	59,5	52,7	49,0	46,3	45,3	43,7	44,2	39,8	43,7	40,5	
Funktionær, højere	55,2	52,1	47,0	39,1	36,6	47,4	38,9	36,6	35,5	38,9	
Lærling, elev, studerende	34,0	39,6	32,1	27,1	25,6	26,6	28,5	30,3	28,1	31,2	

Tabel 2. Rygere af cigaretter, cigarer og pipebæk angivet i procent.

1987. Gennem de sidste seks år er der sket et yderligere fald til 39% i 1993. Denne rygeprocent svarer til den, der blev rapporteret i den første befolkningsundersøgelse i 1953 (Tabel 2, Fig. 1).

I Tabel 3 og 4 er procenten af cigaretrygere anført. Det gælder for begge køn, at denne procentdel har ligget meget konstant på næsten 40 gennem mange år. Det er således langt overvejende danskere, som ryger andet end cigaretter, som er ophørt med at ryge.

Med hensyn til stor-cigaretrygere ser man også i den sidste seks-årsopgørelse en stadig stigning både blandt mænd og kvinder (Tabel 5 og 6). Det samlede antal stor-cigaretrygere udgør nu ca. 800.000, svarende til 22% af den mandlige befolkning og 16% af den kvindelige befolkning over 15 år. Denne gruppe tegner sig for ca. 75% af det samlede cigaretforbrug i Danmark (i alt ca. 8 milliarder årligt). En underinddeling af stortrygere i relation til uddannelsesniveau viser, at stigningen i procenten af stor-cigaretrygere

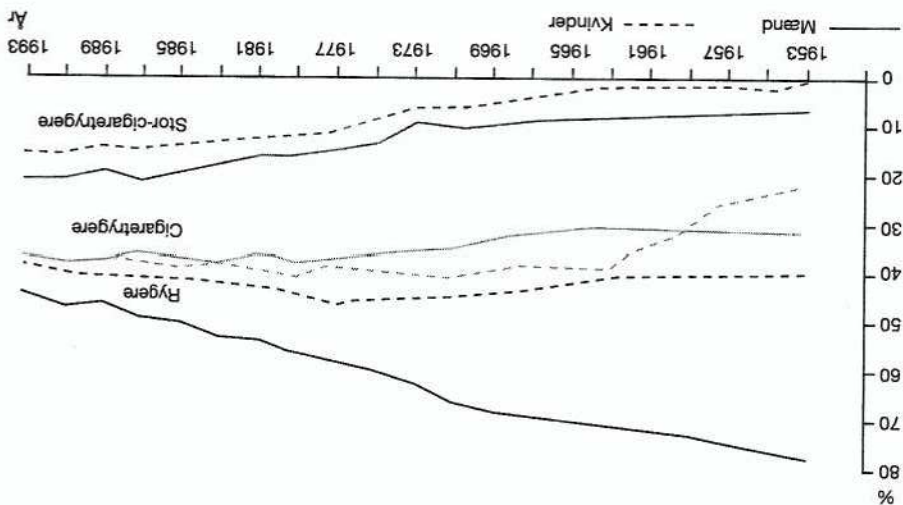
Andelen af rygere blandt mænd falder fortsat med 1/2-1% om året og er nu nede på 45% i 1993 sammenlignet med ca. 80% i 1953 (Tabel 1, Fig. 1). Blandt kvinder faldt rygerandelen fra et maksimum på 47% i begyndelsen af 1970'erne til 42% i 1993, da den første danske befolkningsundersøgelse blev gennemført.

De i denne artikel opstillede tabeller er en direkte forlængelse af tidligere i Ugeskriftet publicerede tabeller, der gik frem til 1987 (4). Figurer er udarbejdet for perioden fra 1953, da den første danske befolkningsundersøgelse blev gennemført.

De i denne artikel opstillede tabeller er en direkte forlængelse af tidligere i Ugeskriftet publicerede tabeller, der gik frem til 1987 (4). Figurer er udarbejdet for perioden fra 1953, da den første danske befolkningsundersøgelse blev gennemført.

De i denne artikel opstillede tabeller er en direkte forlængelse af tidligere i Ugeskriftet publicerede tabeller, der gik frem til 1987 (4). Figurer er udarbejdet for perioden fra 1953, da den første danske befolkningsundersøgelse blev gennemført.

Fig. 1. Den procentiske fordeling af rygere, cigaretrygere og stor-cigaretrygere (15 cigareter eller flere daglig) blandt voksne mænd og kvinder i Danmark i perioden 1953-1993.

Tabel 3. Rygere af cigaretter (hjemme-
rullede og fabriksfremstillede) angivet i
procent. Kvinder.

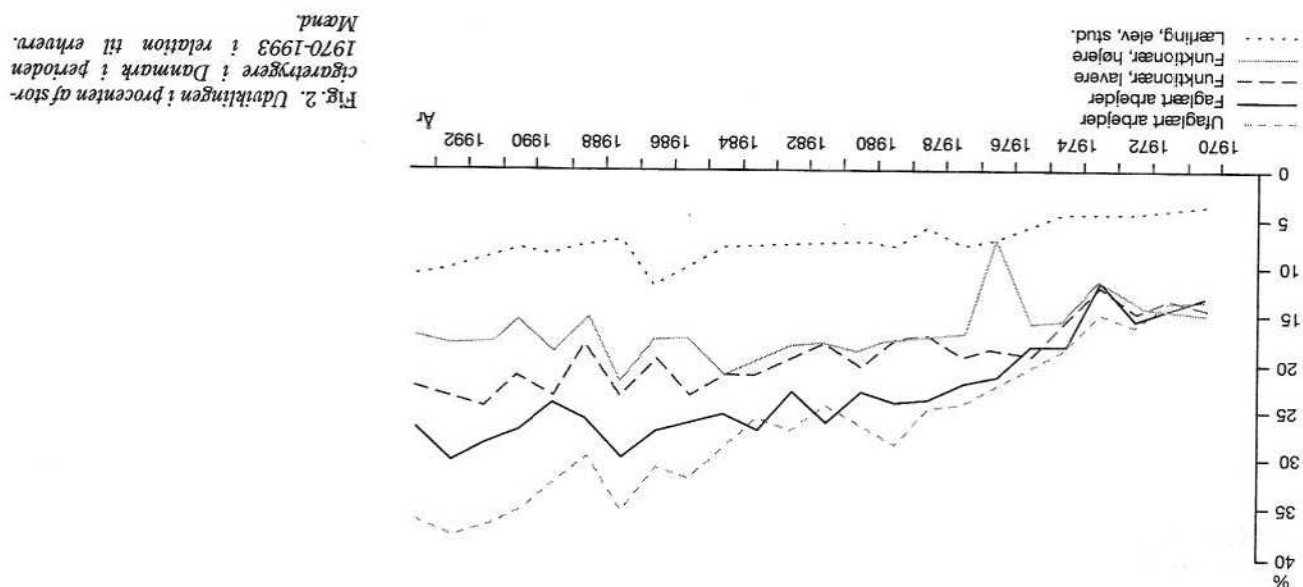
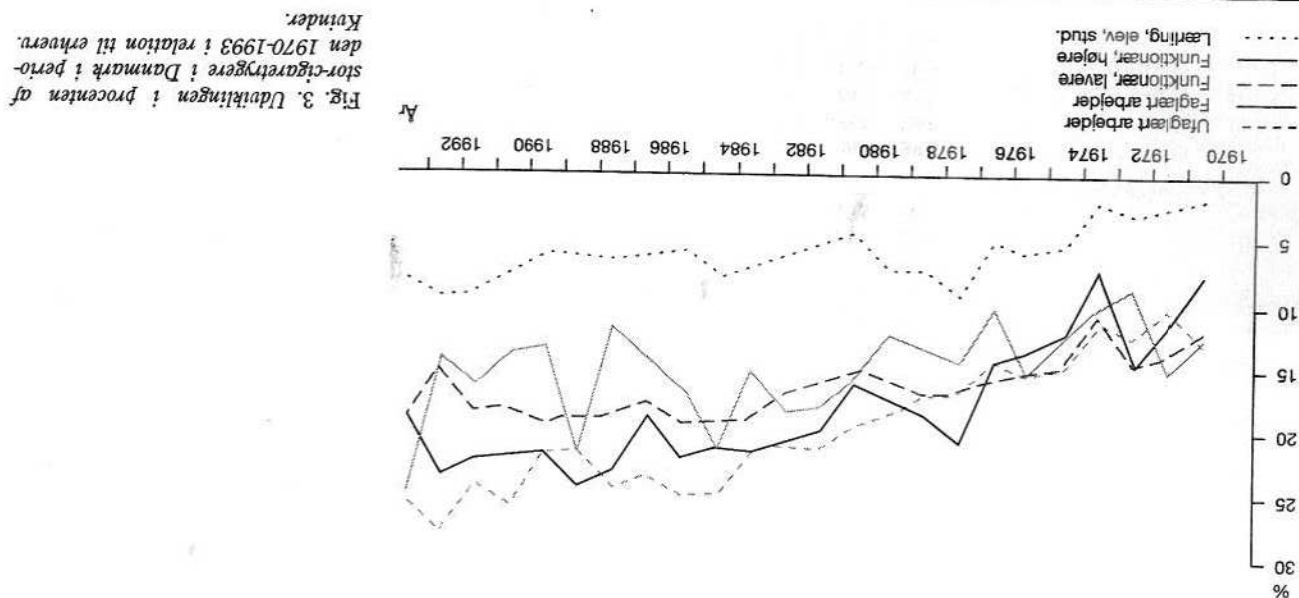
Geografisk område:	1970	1975	1980	1985	1987	1988	1989	1990	1991	1992
Danmark	42,2	40,4	41,9	39,7	39,1	38,1	38,3	38,3	39,0	38,6
Hovedstaden	50,5	45,0	44,8	45,4	42,2	43,7	43,0	44,5	41,5	40,9
Provincbyerne	40,9	41,4	43,4	40,0	38,8	36,0	36,9	36,6	38,2	38,5
Landsdistrikterne	37,2	35,6	36,7	33,8	36,8	36,6	36,1	35,2	37,9	36,6
Alder:										
15-19 år	42,0	36,9	32,6	29,9	21,2	18,3	24,3	26,3	22,0	19,9
20-24 år	55,0	53,0	46,4	42,2	41,8	37,0	43,8	41,0	41,4	40,7
25-29 år	56,4	51,7	54,2	45,1	49,9	44,3	46,5	45,6	46,0	45,6
30-39 år	52,4	47,8	48,0	47,1	47,7	47,2	45,6	46,6	46,6	45,3
40-49 år	51,3	50,7	46,3	43,3	44,6	41,5	40,5	38,0	45,5	45,3
50-64 år	37,2	38,3	44,5	42,1	39,4	42,5	41,8	39,1	39,2	38,5
65 år	17,0	15,7	22,5	25,5	25,5	27,5	25,0	28,1	25,8	27,3
Erhverv:										
Uflaglært arbejder	52,8	54,5	57,7	56,7	55,4	54,5	56,1	58,1	56,5	57,7
Faglært arbejder	51,0	52,7	51,7	45,9	49,4	47,2	44,4	48,3	47,1	46,1
Funktionær, lavere	50,9	47,2	48,1	43,9	43,8	41,7	41,8	40,4	41,5	41,4
Funktionær, højere	44,5	40,3	42,4	36,0	36,1	32,0	34,0	28,5	34,0	30,9
Lærling, elev, studerende	37,6	35,7	30,5	29,2	20,8	20,7	26,5	26,2	26,2	23,2

Tabel 4. Rygere af cigaretter (hjemme-
rullede og fabriksfremstillede) angivet i
procent. Kvinder.

Geografisk område:	1970	1975	1980	1985	1987	1988	1989	1990	1991	1992
Danmark	36,2	38,2	38,3	37,4	37,7	38,6	38,2	37,8	38,5	38,0
Hovedstaden	44,9	44,2	43,4	39,9	42,7	41,9	43,1	44,4	42,9	37,8
Provincbyerne	35,4	37,9	38,9	37,5	36,7	38,7	37,5	35,9	37,7	37,8
Landsdistrikterne	28,8	32,2	31,7	34,4	33,8	35,0	35,4	35,7	34,1	32,8
Alder:										
15-19 år	38,0	39,7	32,3	28,3	24,4	24,6	26,6	22,0	19,8	26,0
20-24 år	51,8	55,8	50,3	43,9	42,2	43,7	40,9	43,7	43,5	42,5
25-29 år	51,6	48,8	49,4	48,9	46,4	52,6	46,5	45,3	45,4	43,4
30-39 år	52,1	45,7	44,4	47,9	47,7	50,2	45,2	46,5	50,0	48,6
40-49 år	44,9	49,0	45,9	45,0	39,8	42,5	39,5	44,1	41,5	42,8
50-64 år	30,6	33,2	40,8	38,1	42,0	44,5	43,5	42,2	40,6	40,8
65 år	11,0	12,4	17,4	18,9	22,4	20,9	24,1	22,8	26,7	22,8
Erhverv:										
Uflaglært arbejder	52,7	54,4	55,3	53,7	55,2	54,5	53,6	56,0	50,7	53,1
Faglært arbejder	50,4	52,7	52,7	50,7	46,1	46,8	49,1	47,2	42,2	39,5
Funktionær, lavere	51,2	48,5	44,4	44,5	43,4	42,8	42,5	38,7	42,7	54,1
Funktionær, højere	39,8	43,2	43,1	36,8	33,7	44,2	36,5	36,1	35,2	37,4
Lærling, elev, studerende	33,6	38,8	31,2	27,1	24,7	26,5	28,5	30,2	27,8	31,2

Tabel 5. Stor-cigaretrygere (15 ciga-
retter eller derover daglig) angivet i
procent. Mænd.

Geografisk område:	1970	1975	1980	1985	1987	1988	1989	1990	1991	1992
Danmark	10,5	13,6	17,1	19,7	21,6	17,8	19,5	19,5	21,5	22,0
Hovedstaden	18,7	19,8	23,6	27,0	26,8	21,7	23,3	24,7	25,3	25,1
Provincbyerne	7,1	13,5	16,3	18,9	20,1	16,4	18,5	17,7	19,7	21,5
Landsdistrikterne	5,8	8,7	12,5	14,0	18,7	16,4	17,8	17,8	21,3	20,1
Alder:										
15-19 år	3,2	3,9	8,4	9,4	6,6	5,2	5,5	6,9	5,6	6,0
20-24 år	11,9	17,9	18,4	20,0	23,6	17,4	21,5	16,8	20,9	22,2
25-29 år	16,5	20,9	21,5	26,3	26,3	24,2	23,6	28,5	26,8	29,2
30-39 år	15,8	19,4	23,1	26,0	30,2	24,1	27,5	27,2	28,9	28,9
40-49 år	14,5	20,3	22,8	24,0	25,6	22,3	23,4	23,4	27,7	29,1
50-64 år	9,3	11,5	16,4	20,9	23,1	19,6	21,3	21,0	23,0	22,0
65 år	3,1	2,9	7,2	8,9	9,8	7,2	9,0	8,6	10,1	10,1
Erhverv:										
Uflaglært arbejder	13,4	20,2	26,3	31,6	35,0	29,4	32,5	35,0	36,6	38,3
Faglært arbejder	13,2	18,2	22,8	25,8	29,5	26,0	24,0	26,6	28,0	29,9
Funktionær, lavere	14,4	19,1	20,3	23,1	23,1	18,3	23,2	21,3	24,3	23,7
Funktionær, højere	14,7	15,8	18,6	17,3	21,6	15,1	18,3	15,6	17,8	16,4
Lærling, elev, studerende	3,6	5,7	7,1	8,8	7,2	7,3	8,3	7,9	9,0	9,2

Geografisk område:		1970	1975	1980	1985	1987	1988	1989	1990	1991	1992
Danmark		6,6	9,4	11,5	14,6	15,2	15,1	14,7	15,4	16,4	16,3
Hovedstaden		12,5	15,4	16,0	18,0	20,2	19,8	17,5	19,1	21,2	20,0
Provsbyerne		5,5	7,9	10,7	14,1	14,1	14,0	14,2	13,6	14,8	15,1
Landdistrikterne		2,3	5,1	8,1	11,6	11,5	11,9	12,4	14,9	14,3	14,4
Alder:											
15-19 år		2,7	3,8	4,5	5,5	5,8	5,1	3,9	3,5	7,2	5,9
20-24 år		10,9	14,8	15,9	15,9	14,4	12,9	15,9	15,7	16,1	16,0
25-29 år		10,7	15,8	18,4	19,5	18,7	19,4	22,9	18,6	20,9	20,9
30-39 år		9,9	13,1	17,8	25,6	23,3	22,4	20,4	23,4	25,5	21,9
40-49 år		9,9	12,8	14,1	19,7	18,4	23,4	18,8	20,1	20,9	22,3
50-64 år		5,9	6,7	10,8	13,5	17,2	17,6	17,5	18,6	17,6	18,2
65 år		0,5	1,4	2,7	3,6	6,4	3,8	4,6	5,7	7,0	6,8
Erhverv:											
Ufaglært arbejder		13,1	15,6	19,7	25,2	24,4	21,7	21,7	26,0	24,4	27,2
Faglært arbejder		7,6	13,7	16,4	22,2	23,0	24,3	21,9	22,1	22,4	29,4
Funktionær, lavere		12,1	15,4	15,5	19,7	19,1	19,1	19,6	18,2	18,6	16,7
Funktionær, højt		12,6	15,3	16,0	16,8	12,3	21,3	13,8	14,1	16,5	16,5
Lærling, elev, studende		1,9	6,0	4,9	6,1	6,9	6,9	6,4	7,9	9,5	10,6

Tabel 6. Stor-cigarethygere (15 cigaretter eller derover daglig) angivet i procent. Kvinder.

Summary

Poul Ebbe Nielsen & Jørgen Falk Sørensen:

Changes in smoking habits in the Danish population 1988-1993.

Ugeskr Læger 1995; 157: 3451-6.

The present study is a six year follow-up of earlier published population studies, where about 18,000 subjects in the normal population over fifteen years of age are interviewed annually in omnibus surveys. The study shows a further continuous fall in the percentage of smokers among males (45% in 1993) and during the last years also a smaller decrease among females (39% in 1993). Smokers of tobacco other than cigarettes have stopped smoking to a greater extent than have cigarette smokers. The most pronounced decrease in percentage of smokers has been observed in the youngest age-group (15-19 years), where smoking prevalence has fallen to about 20%, now with a little higher percentage among females than males. The percentage of heavy cigarette-smokers (15 cigarettes or more daily) is still increasing (now 22% in the male population and 16% in the female population, corresponding to about 800,000 in the total population in Denmark). The increase is especially seen in groups with the lowest educational level.

The annual surveys are used as guidelines for directing anti-smoking campaigns in the general population. Future campaigns should in Denmark be concentrated on school children and young people, women between 20 and 40 years, and the increasing group of heavy cigarette smokers. Specific smoking cessation programmes will be run in 1995 (STOP 95).

Reprints: Poul Ebbe Nielsen, medicinsk afdeling, Frederikssund Sygehus, DK-3600 Frederikssund.

Gallup Markedsanalyse tages for at have stillet de gennemførte interviewundersøgelser til rådighed for en statistisk bearbejdning med fokus på en opdeling i rygere og ikke-rygere.

Litteratur

1. Hamtøft H, Lindhardt M. Tobacco consumption in Denmark. Dan Med Bull 1955; 2: 213-20.
2. Hamtøft H, Lindhardt M. Tobacco consumption in Denmark. Dan Med Bull 1956; 3: 188-96.
3. Nielsen PE, Krarup NB, Astrup J, Gyntelberg F, Lisse O. Andning i danskernes rygevaner 1958-1976. Ugeskr Læger 1978; 1940: 2528-32.
4. Nielsen PE, Zacho J, Olsen JA, Olsen KA. Andninger i danskernes rygevaner 1970-1987. Ugeskr Læger 1988; 150: 2229-33.
5. Danskernes Rygevaner. Rapport udgivet af Hjerteforeningen, Kræftens Bekæmpelse og Tobaksskaderådet. København, 1992.

Rygeprocenten blandt mænd født i 1921-1930 var i 40-49 års alderen 76,6, men 46,5 i samme aldersgruppe for mænd født i 1951-1955. En tilsvarende tendens findes hos kvinderne, men er meget mindre markant. Den lavere rygeprocent blandt årgangene født efter anden verdenskrig falder tidsmæssigt sammen med de første større rapporter, som dokumenterede de skadelige effekter af rygning.

Ser man på kvinderne i den fødedygtige alder, dvs. 20-39 år, er det slående, at rygeprocenten har ligget meget højt, dvs. mellem 45 og 55, i kohorterne fra 1941-1960. Først derefter kan der ses en rygeprocent, som nærmer sig 40. Årgangene 1971-1976 vil det blive særlig spændende at følge, da rygeprocenten for denne kohorte i 15-19 års alderen ligger så lavt som 22.

Ud fra kohorteanalyserne synes det klart, at man i fremtidige kampanjer skal forsøge at fastholde det jævne, men konstante fald, som kan ses i alle grupperne af mænd. Samtidig skal indsatsen over for kvinderne intensiveres med forskellig indfaldsvinkel over for de helt unge, kvinderne i den fødedygtige alder og de midaldrende. Der er ikke i de indtill nu foretagne analyser nogen god forklaring på de markante kønsforskelle, som er iagttaget. Det skal nævnes, at de danske kvinder har den højeste rygeprocent blandt alle EU-landene. I de sydeuropæiske lande ligger rygeprocenten blandt kvinder ofte på ca. 15-20, men blandt mændene end-og højere end i Danmark.

Det er for nyli fastslået i middeleveldsrapporterne, at en væsentlig forklaring på den stagnerende middelevetid her i landet er danskernes generelt meget høje tobaksforbrug. Med baggrund i disse rapporter er det vedtaget, at der i 1995 skal gennemføres en række kampanjer med henblik på at få rygerne til at holde op med at ryge (STOP 95). Disse kampanjer vil ud over ovennævnte målgrupper komme til at omhandle ansatte i sundhedsssektoren, hvor vi sætter på at gennemføre amtslige og kommunale kampanjer som led i den forebyggelsesstrategi, som er nedfældet i den nye lov om det danske sundhedsvæsen.